

Več vsebin najdete na
www.sviz.si.

Novice ureja: Tanja Modrijan.

SVIZOVE NOVICE

Junij 2013, številka 22

28. 6. 2013

IZ VSEBINE

Naklonjeni tujim 2
jezikom

Dokončen predlog
Zakona o OŠ

Upoštevatı posebnost
kulture

Za ohranitev javnega 3
zdravstva

Nesprejemljivo
enostransko znižanje

Na simpoziju o učitel-
jskih organizacijah

Nov pokal za skupino 4
SVIZ

Upokojeni člani v
Brdih

Obisk pri slovaških
kolegih

Ključ je kakovostno izobraževanje

Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) je 25. junija letos javnosti predstavila publikacijo Pogled na izobraževanje 2013: OECD kazalniki, ki je uradni vir točnih in relevantnih informacij o stanju izobraževanja po svetu. Aktualno poročilo so pri OECD pospremili z ugotovitvijo, da se vrednost in pomen izobraževanja v krizi povečujeta oziroma imata ključni pomen, a se na drugi strani vlaganje v izobraževanje, nasprotno, zmanjšuje.

SVIZ obžaluje zmanjšanje proračunskih izdatkov za izobraževanje in zniževanje plač učiteljev ter povečevanje njihove delovne obveznosti, kar kažejo podatki v zborniku OECD, ter se pridružuje pozivu Izobraževalne internacionale vladam, naj povečajo svoje naložbe v izobraževanje, še posebno v aktualnem času recesije in negotovosti. Povečanje dostopnosti visokokakovostnega izobraževanja je namreč izhodišče za dolgoročni trajnostni gospodarski in socialni razvoj. Žal je trajalo

zelo dolgo, da so najvišji odločevalci ugotovili, da izhod iz krize potrebujemo prav kakovostno izobraževanje in zadostno financiranje tega. Brez visokokvalificiranih učiteljev, ki jim oblast omogoča ustrezno strokovno in finančno podporo ter spoštuje pedagoški poklic, brez spodbujanja kakovostnega javnega izobraževanja ne bo dolgotrajnega gospodarskega okrevanja in razvoja. Letošnje poročilo bi moralo služiti kot budnica oblikovalcem šolskih politik, da je izobraževanje preprosto prepomembno področje, da bi v njem iskali neskončne prihranke in na njegov račun skušali iziti iz krize. SVIZ verjame, da politika, ki zmanjšuje javne izdatke za izobraževanje ali kako drugače ogroža položaj in kakovost učiteljskega poklica, povzroča ogromno dolgoročno škodo svojim državljanom in močno znižuje lastne možnosti gospodarskega okrevanja, rasti in razvoja. Več na www.sviz.si.

Tudi jeseni v bran socialni državi

V minulem šolskem letu je slovensko učitelstvo z redko videno odločnostjo, pogumom, občutkom za skupno dobro in solidarnost, a tudi s pripravljenostjo na osebne žrtve, obranilo standarde in normative - in s tem kakovost slovenskega javnega šolstva - nedotaknjene. A kot je SVIZ že nekajkrat izpostavil, prav nikogar ne bi smelo presenetiti, da je šlo le za dobljeno bitko, po kateri so se poražene čete sicer morale umakniti. Poveljniki so se medtem zamenjali in s seboj pripeljali sveže sile, z mehkejšim in bolj »človeškim« pristopom, vendar pa so njihovi cilji vsebinsko enaki: z zmanjševanjem pridobljenih socialnih in materialnih pravic delavstva v zasebnem in javnem sektorju ohraniti in v drugem koraku povečati dobičke finančnega kapitala. V minulem letu in pol je v Sloveniji postalo očitno, da mora vsakokratna slovenska oblast - ne glede na to, katero demokra-

tično izberemo državljani - prek bruseljskih valptov izvrševati navodila, ki jih narekujejo mednarodni finančni trgi. Vladajoči so EU obljubili, da bomo prodali, kar še imamo skupnega premoženja, da bomo znižali pokojnine, naredili delovno zakonodajo še bolj fleksibilno, znižali minimalno plačo, dodatno racionalizirali javni sektor, sanirali banke. V neoliberalnem duhu se bo torej krizo še naprej izrabljalo za razgradnjo socialne države, za znižanje plač in za zmanjševanje kakovosti življenja. Zaključka letošnjega šolskega leta zato ni mogoče razumeti kot konca spopada za ohranitev kakovostnega javnega šolstva, standardov in normativov ter socialne države. Poletni predah je zgolj priložnost za nabiranje moči pred morebitnim jesenskim nadaljevanjem. In po dobljenih bitkah v lanskem in prvi polovici letošnjega leta ni razloga, da bi bili pred jesenskimi spopadi malodušni.

Naklonjeni tujim jezikom

SVIZ se je junija letos večkrat opredelil do uvedbe drugega tujega jezika v osnovno šolo, pri čemer je sindikat zelo naklonjen čim prejšnjemu poučevanju drugega tujega jezika v osnovni šoli. Glavni tajnik SVIZ Branimir Štrukelj je prepričan, da je za Slovence ključnega pomena, da znamo čim več tujih jezikov in da je to lahko naša primerjalna prednost. Zgodnejše učenje drugega tujega jezika bi k temu nedvomno pomembno pripomoglo, strokovno in ne politično vprašanje ob tem pa je, ali naj bo drugi tuji jezik obvezen ali pa naj si šole, učitelji in starši prizadevajo, da bi se ga učilo čim več učencev. Priporočilo Bele knjige o izobraževanju je, naj bo učenje drugega tujega jezika na voljo učencem, ki to želijo in zmorejo. Uvedba drugega tujega jezika je po mnenju SVIZ smiselna še z vidika, če bodo imeli učenci z znanjem več tujih jezikov večje možnosti za zaposlitev. A v delu srednjih šol, denimo v poklicnih, drugega tujega jezika ne poučujejo in pri nekaterih mladih bi učenje tujega jezika v osnovni šoli lahko šlo »v nič«.

meta) uvede postopno že v šolskem letu 2014/2015. Poučevanje 1. tujega jezika (sicer kot neobveznega izbirnega predmeta) pa se postopoma začne izvajati v šolskem letu 2015/2016. Za razliko od osnutka ZOsn predlog določa še, da se obvezno poučevanje prvega tujega jezika v 2. razredu uvede postopoma v treh letih od šolskega leta 2014/2015 dalje in da se tudi znanje pri neobveznih drugih tujih jezikih ocenjuje. Predlog izrecno določa, da šole, ki so v tem šolskem letu izvajale pouk obveznega tujega jezika v 7. razredu (sicer zgolj kot poskus po prejšnjih, že razveljavljenih predpisih), lahko pouk drugega tujega jezika izvajajo tudi v šolskem letu 2013/2014, torej do obdobja, ko se bo v skladu s predlogom že začelo poučevati drugi tuj jezik kot neobvezen predmet.

Dokončen predlog Zakona o OŠ

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ) je 14. 6. 2013 javnosti predstavilo dokončen predlog Zakona o osnovni šoli. K osnutku smo mesec pred tem posredovali pripombe in predloge tudi v SVIZ ter izrazili nasprotovanje predlagani predstavitvi izvajanja 1. tujega jezika v 1. razred osnovne šole na šolsko leto 2015/2016 ter tudi predstavitvi uvajanja drugega tujega jezika kot neobveznega predmeta na šolsko leto 2015/2016. Predlagali smo še uvedbo zakonske določbe, ki bi učiteljem omogočala t. i. sprotno ocenjevanje. Glede na zdajšnji, dokončen predlog MIZŠ ugotavljamo, da so bile naše pripombe upoštevane le deloma. Predlog glede tujih jezikov zdaj določa, da se poučevanje drugega tujega jezika kot neobveznega predmeta (od 4. do 6. razreda kot prostovoljnega izbirnega, od 7. do 9. razreda pa kot izbirnega pred-

meta) uvede postopno že v šolskem letu 2014/2015. Poučevanje 1. tujega jezika (sicer kot neobveznega izbirnega predmeta) pa se postopoma začne izvajati v šolskem letu 2015/2016. Za razliko od osnutka ZOsn predlog določa še, da se obvezno poučevanje prvega tujega jezika v 2. razredu uvede postopoma v treh letih od šolskega leta 2014/2015 dalje in da se tudi znanje pri neobveznih drugih tujih jezikih ocenjuje. Predlog izrecno določa, da šole, ki so v tem šolskem letu izvajale pouk obveznega tujega jezika v 7. razredu (sicer zgolj kot poskus po prejšnjih, že razveljavljenih predpisih), lahko pouk drugega tujega jezika izvajajo tudi v šolskem letu 2013/2014, torej do obdobja, ko se bo v skladu s predlogom že začelo poučevati drugi tuj jezik kot neobvezen predmet.

Upoštevati posebnost kulture

V SVIZ smo 17. junija 2013 podali mnenje k Predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo in tako kot ob predlogu prejšnjega osnutka zakona predlagatelja tudi tokrat opozorili, da se nam zdi nesprejemljiva možnost, da so sredstva, ki jih mora javnemu zavodu zagotavljati ustanovitelj/soustanovitelj/financer, vezana na gospodarska gibanja in da jih lahko ustanovitelj v navezavi na v proračunu zagotovljena sredstva za kulturo zmanjša med proračunskim letom. S takšno navezavo na gospodarska

gibanja, ki omogočajo posege v program tudi med letom, se predvidljivost delovanja kulturnih institucij in zavodov izrazito znižuje, kar bo vplivalo tudi na oblikovanje programa in posledično na obisk prirediteljev ter prihodke zavodov. Dejavnost kulture in obstoj posameznih javnih zavodov s področja kulture se tako v celoti podreja trenutnemu gospodarskemu položaju v državi, ne upoštevajoč poseben pomen, ki ga ima kultura za državo. Gre za eno izmed ključnih točk v predlogu zakona, ki je za SVIZ v celoti nesprejemljiva.

KSJS je na novinarski konferenci izrazila tudi zahtevo po odkrivanju in odpravi korupcije v javnem zdravstvenem sistemu.

Za ohranitev javnega zdravstva

Akcija za ohranitev javnega zdravstvene sistema in njegovo socialno pravično nadgradnjo je 17. junija 2013 na novinarski konferenci, ki je potekala na sedežu SVIZ, na Oražnovi ulici 3 v Ljubljani, opozorila na visoko ceno privatizacije in komercializacije zdravstva ter korupcije. Na dogodku je v imenu Konfederacije sindikatov javnega sektorja tudi Branimir Štrukelj poudaril, da je vprašanje ureditve zdravstva ključno, saj pomeni biti brez pravice enakega dostopa do javnega

zdravstva nek drug koncept države in družbe. Prav tako po njegovih besedah javno zdravstvo, ko ga enkrat razdremo težko ponovno vzpostavimo. KSJS zahteve po ohranitvi javnega zdravstva ves čas podpira in se pridružuje tudi zahtevi po transparentnem financiranju, široki dostopnosti, socialni pravičnosti zdravstvenega varstva za vse državljane.

Več podrobnosti o novinarski konferenci najdete na www.sviz.si. Dostopni so tudi videoposnetki.

Nesprejemljivo enostransko znižanje

Konfederacija sindikatov javnega sektorja (KSJS), ki zastopa 74.000 javnih uslužbencev in uslužbenk, je 26. junija letos na vodjo vladne pogajalske skupine dr. Gregorja Viranta naslovila poziv, naj pojasni predlagano znižanje nadomestil za brezposelne, ki je predvideno za sprejem po nujnem postopku. Kot nesprejemljivo je KSJS ocenila, da je vlada nadomestila znižala enostransko, brez posvetovanja s socialnimi partnerji in celo v nasprotju s Sporazumom o razrešitvi stavkovnih zahtev, ki so ga vlada in sindikati podpisali 10. maja 2012. V sporazumu, v

razdelku II, so namreč navedeni Ukrepi na področju socialne države, ki natančno opredeljujejo tudi višino nadomestila za obdobja prejetanja nadomestila. Konfederacija je vlado zato pozvala, naj zakon umakne iz nadaljnjih procedur in sprejetanja po nujnem postopku ter izpelje usklajevanje s socialnimi partnerji, ki ga je zagotavljala ob prevzemu odgovornosti. Izrazila pa je tudi pričakovanje, da se bo minister dr. Gregor Virant kot vodja vladne pogajalske skupine v imenu vlade pozitivno odzval na to zahtevo.

Na simpoziju o učiteljskih organizacijah

Konec junija je v organizaciji Slovenskega šolskega muzeja v Ljubljani potekal 15. mednarodni simpozij šolskih muzejev, ki je bil tokrat v znamenju učiteljev in izobraževanja in ga je podprl tudi SVIZ. Namen simpozija je bil predstaviti poklicno vlogo učiteljev pri razvoju šolstva, pedagogike obenem pa tudi kulturnega razvoja skozi zgodovino. Uvodne predstavitve drugega dne dogodka so bile posvečene povezovanju učiteljev. Vladimir Tkalec, zdajšnji generalni sekretar Konfederacije sindikatov javnega sektorja, sicer pa prvi glavni tajnik SVIZ, je navzočim predstavil začetke samostojnega učiteljskega sindikata pri nas in njegovo povezovanje v mednarodne organizacije. SVIZ je v svoji več kot 20-letni zgodovini vzpostavil različne povezave s sorodnimi organizacijami doma in v tujini ter nedvomno prispeval k napredku pedagoške stroke in razvoju izobraževalnega sistema. SVIZ se je kma-

lu po ustanovitvi leta 1991 včlanil v takratno Svetovno konfederacijo učiteljskih organizacij, ki se je januarja 1993 združila z Mednarodno zvezo svobodnih učiteljskih sindikatov v Izobraževalno internacionalo, ki je danes z več kot 30 milijoni največje učiteljsko združenje na svetu. SVIZ je do zdaj razvil pestro mednarodno dejavnost, ki je obsegala srečanja in izmenjave s sorodnimi sindikati v sosednjih državah in predvsem v Evropi. Izmenjave delegacij so sprva potekale z avstrijskimi, italijanskimi in nemškimi sindikati javnih služb. Po razpadu Jugoslavije je SVIZ vzpostavil in obdržal stike z učiteljskimi organizacijami v vseh novonastalih državah na ozemlju nekdanje skupne države.

V prvem delu simpozija so o zgodovini učiteljskega združenja poleg Vladimirja Tkalca, ki je predstavil začetke SVIZ, spregovorili še predstavniki Nemčije, Italije in Norveške. V teh državah so bile prve organizacije učiteljev vzpostavljene že v 20. letih 19. stoletja.

Predsednik OO SVIZ Ptuj Milan Kumer s pokalom in z najstarejšima udeležencema letošnjega ptujskega kolesarskega maratona.

Nov pokal za skupino SVIZ

Sredi tega meseca, 15. junija 2013, je tisoče rekreativnih kolesarjev vseh generacij v sklopu 11. Poli maratona preplavilo ulice starega mestnega jedra Ptuja. Tradicija, odlična organizacija in lepo sončno vreme so na kolesa zvalili več kot 5.100 kolesarjev, v pisani množici, ki je potiskala pedala proti cilju, pa je bila tudi letos velika skupina SVIZ Slovenije, ki je štela 303 udeležence. Največ je bilo seveda domačinov (med njimi OŠ Hajdina z 39 kolesarji), kar 94 udeležencev pa je na Ptuj prišlo iz drugih območnih odborov - od Radovljice do Lenarta (največ udeležencev, 13, je imela OŠ Gustava Šiliha Velenje). Skupina SVIZ Slovenije je kot že nekaj let zapored osvojila pokal za drugo najštevilčnejšo ekipo na maratону, prva je bila znova skupina Talum Kidričevo. Udeležbo naših članic in članov na Poli maratónu so tudi letos finančno podprli sindikati zavodov, območni odbori ter Glavni odbor SVIZ, organizacijo skupinske

prijave pa je več kot uspešno še enkrat prevzel predsednik ptujskega območja Milan Kumer, za kar se mu GO SVIZ iskreno zahvaljuje.

Organizatorji napovedujejo, da bo tudi naslednji rekreativni kolesarski maraton ostal v središču Ptuja. Na kolesih se torej zopet srečamo najpozneje čez leto dni v najstarejšem slovenskem mestu na 12. Poli maratónu.

Upokojeni člani v Brdih

Na sončen junijski četrtek, 6. 6. 2013, so se članice in člani Sekcije upokojenih članov SVIZ sešli na vsakoletnem enodnevnem druženju, tokrat v Goriških Brdih. Pravljična pokrajina, umeščena na pol poti med Alpami in Jadranom, jim je ponudila na ogled svoje naravne in kulturne znamenitosti ter ne nazadnje tudi kulinarčne dobrote. Med slednjimi so se znašle tudi češnje, ki so šle 130 udeležencem srečanja zelo v slast. Upokojeni članice in člani SVIZ so si pod vodstvom izvrstnega in ustrežljivega lokalnega vodnika Herka Saksida ogledali gotski oltar v cerkvi Sv. Križa v Kojskem, pot so nadal-

jevali v Gonjače in z razglednega stolpa - spomenika NOB - uživali v panoramskem pogledu na Brda in Furlanijo. Zatem so se sprehodili še po utrjenem naselju Šmartno in v Medani obiskali hišo Alojza Gradnika. Končni cilj popotnikov je bil grad Dobrovo, kjer so si najprej vzeli nekaj časa za klepet ob kavici, nato pa si ogledali še muzej in galerijo Zorana Mušiča. Dan so v Dobrovem sklenili s poznim kosilom in pogovorom. Član predsedstva Sekcije upokojenih članov SVIZ Zvonko Mavrič pravi, da so jim misli uhajale tudi že k naslednjemu srečanju. Morda na Koroškem? Morda pa se bodo podali v Beneško Slovenijo ...

Obisk pri slovaških kolegih

V začetku letošnjega junija, 7. 6. in 8. 6. 2013, so članice in člani Glavnega odbora SVIZ in zaposleni v strokovni službi Glavnega odbora v sklopu letne strokovne ekskurzije v Bratislavi obiskali slovaške kolege. Sprejel jih je predsednik zveze Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku in hkrati predsednik tamkajšnjega srednješolskega sindikata Martin Matak ter jim predstavil organiziranost in delovanje njihovega sindikata. Pri tem

je poudaril prizadevanje za boljši položaj učiteljev in višje plače, a hkrati izpostavil, da z nedavno, celo tridnevno stavko niso dosegli veliko. Udeleženci ekskurzije so se v Bratislavi srečali tudi s tamkajšnjim slovenskim veleposlanikom mag. Stanislavom Vidovičem, ki je zanimivo orisal položaj Slovaške, tamkajšnje notranje razmere in predvsem sindikalno dogajanje, spregovoril pa je še o gospodarskih, kulturnih in političnih stikih s Slovenijo.